

**Telnet және NNTP протоколдарын белгілеу.
Чат, шұғыл поштаның қызметтері, IRC –
желілері, IP –телефония, видео –
конференциялары, WAP протоколы
негізіндегі мобильді интернет.**

Жоспар:

Telnet және NNTP протоколдары.

Бейне конференциясының жұмыс істеу принципі.

Чат ұғымы.

Telnet және NNTP

протоколдарының қызметі

- **telnet** протоколы процесстер және терминал мен процесстер арасында байттар ағымын жіберуді қамтамасыз етеді. Көбіне бұл протокол өшірілген компьютер терминалының эмуляциясы үшін қолданылады. **telnet** сервисін пайдалану барсында пайдаланушы жойылған компьютермен дәл локальдік пайдаланушы сияқты басқара алады, сондықтан осындай қол жеткізудің түрі жақсы қорғанысты қажет етеді. Сондықтан **telnet** серверлері әрқашан аутентификацияны кілттік сөз бойынша пайдаланады, ал кейде одан да мықтырақ қорғаныс құралдары мысалы, Kerberos жүйесін.

Чат, тез жеткізілетін почта қызметі, IRC желісі.

- Чат
- Чат нақты уақыт режимінде текістік хабарлама түрінде көпшілік порталындағы пайдаланушылардың ойларымен алмасу үшін қызмет етеді. Чат тиімді, егер көпшілік порталы тарқатылған және онда бір уақытта көп деген келушілер болған жағдайда.

Тез жеткізілетін хабарлама және чаттар

- CommFort
- CommFort —өзінде тексттік чат, дыбыстық чат, файлдар мен папкаларды жіберу жүйесі үйлесетін көпфункционалдық клиент-серверлік бағдарлама. CommFort кез-келген қолданушыға түсінікті, қарапайым, ыңғайлы интерфейстермен және кең функционалдыққа ие.
- Бағдарламаның айрықшаланатын ерекшелігі интерфейсін қарапайымдылығы және ыңғайлылығы болып табылады, ол өте ұсақ детальдармен ойластырылған тексттік чат, өте төменгі уақыт тоқталуы бар дыбыстық чат, бөлек файлдарды да , сондай - ақ файлы бар папкаларды ыңғайлы және өте тез жіберу, суреттің ыңғайлы жіберілуі, әкімшіліктің иілгіш жүйесі, пайдаланушының идентификациясының сенімді жүйесі.

IRC желілері

- IRC (Internet Relay Chat) – бұл, адамдар қызығушылықтары бойынша топтарға бірігіп және әр түрлі тақырыпта әңгімелесе алатын қатынасудың виртуалдық ортасы.
- Қатынасу бір немесе бірнеше өзара байланысқан серверлерден тұратын IRC желісінің қоршауында жүргізіледі. Пайдаланушылар серверлерге бағдарлама-тұтынушылар көмегімен қосылады. IRC-желісі өздігінен бірлестік қатынасу ортасын пайдаланушы қандай серверіне қосылатынын тәуелсіз орындайды.
- IRC – ға қатысты түсінік 1994 жылы пайда болды. Содан бері IRC желісімен жұмыс жасау үшін, көптеген тұтынушылар-қосымшалары ойлап табылды, солардың ішінде Windows ең танымалы [mIRC](#) болып отыр. Әрдайым текстік режимде пернетақтаны пайдалану арқылы орындалады. Сонымен қатар IRC арқылы файлдармен алмасуға болады, бірақтан арнайланған [FTP](#) немесе [Direct Connect](#) сервистеріне қарағанда өте ыңғайсыз әрі орындалуы қиын болып келеді.

IP-телефония, бейне конференция.

- IP – телефония – бұл абсолютті екі түрлі әлемді байланыстырады – телефон әлемін және интернет әлемін байланыстырады. Осыдан аз уақыт бұрын желілер коммуникациясының каналдарымен желілер коммуникациясының пакеттері бір – бірімен тәуелсіз болды және де әр түрлі мақсаттарды пайдаланылды.
- Телефонды желілер тек дыбыстық ақпаратты , ал IP-желілер деректерді беруде қолданылды. Ал IP технологиясы болса, шлюз немесе gateway деп аталатын құрылғылар арқылы байланыстырады. Шлюз құрамына бір жағынан телефон сымдарын, ал екінші жағынан IP-желілерін (мысалы интернет) қосаты құрылғы болып табылады.

WEB телефон

- IP-телефонының провайдері ұсынып отырған тағы бір қызмет түрі, бұл WEB сайттан қоңырау соғу немесе Surf&Call- VocalTec компаниясының шешім бойынша бұл WEB телефонияда, шақыруды және шақыруды жіберіп отырған абонент атынан интернеттен сілтемені шақыруды жасауға болады.
- Бұл шешім біріншіден электронды комерцияға қатысты қабылданған шешім болып табылады. Surf&Call интернетті пайдаланушыларға тікелей сөйлесуге мүмкіндік береді, мысалы, сауда өкілімен немесе оны қызықтырған фирманың техникалық байланысын қамтамасыз ететін маманымен байланысуна болады.

Телефон компьютер

- Абонент тек – өзінің АТС ІР серверінің телефон нөмірін «занято» сигналы бойынша переадресацияны жасатуы керек. Интернет сессиясы кезінде абонент нөміріне қоңырау шалғанда, қоңырау ІР – телефония серверіне жіберіліп, одан ІР пакетіне өңделіп, обонент компьютеріне жіберіледі. Абонент компьютерінде «входящий звонок» иконы пайда болады, оған шерту арқылы ол қоңырау шалушымен сөйлесе алады.

WAP – хаттама негізіндегі мобильді интернет.

- WAP шараларында интернет ресурсына мобильді телефон арқылы қол жеткізу қарастырылған. Сонымен бірге пайдаланушы қосымша қондырғылар көмегін қажет етпейді компьютер немесе модем сияқты. WAP (Wireless Application Protocol) – инерттегі ақпараттың мобильді телефонның үлкен дисплейіне қалай берілетінін суреттейтін протокол немес техникалық стандарт.
- Сондықтан, WAP-тің желіге қосылудың басқа түрлерінен айырмашылығы осыған негізделген, ол ақпаратты алмасуға және WAP (HTTP және TCP/IP хаттамасы) – сайтты көруді қаматамысыз етеді. Егер мобильді телефонның экраны компьютер экраны сияқты ақпаратты бейнелей алатын болса, онда WAP қазіргі кейіпте болмас еді. Мобильді телефонның дисплейі қанша үлкен болса да, кәдімгі Web-бетті сыйдыра алмайды. Сол себепті мобильді телефон пайдаланушылары интернетті пайдалана алуы үшін арнайы әдіс құруға негіз болды.

Операторлар

- Web-ті қолдануда тағы бір қажетті шарт- ол жергілікті мобильді оператор арқылы мобильді интернет байланысының қызметін берудегі байланысты қамтамасыз ету. Россияда және шет елдерде қолданылып жүрген барлық операторлардың көбі WAP қамтамасыз етпейді. WAP қосылу үшін, желі операторына деректерді беру қызметіне тапсырыс беру керек.
- Қызметті үшін төлем осы оператордың деректерінің берілу тарифы арқылы жүзеге асады. Онда сіз осы операторлардың интернет-беттеріне сілтемелер және сол беттердің қысқаша мазмұнын аласыз.
- **WAP болашағы**
- WAP енгізгенне кейін оның кемшіліктері мен артықшылықтары ашылды. Оған қатысты пікірлерін мамандар да және пайдаланушыларда білдіруде, оларға процесс емес нәтиже маңыздырақ. Бұның объектілік бағалануы: WAP қазір қандай күйде дәл сол күйде, ол ауқымды жетілдіруді талап етуде.

- **Бақылау сұрақтары**
- Telnet және NNTP протоколдары не үшін қажет?
- Қандай протокол мобильді интернетте қолданылады?
- Бейне конференция қалай жұмыс?
- Чат дегеніміз не?
-
- **Әдебиеттер**
- Позвоним через IP?. /Сети, 1997г №8 с 96-101
- Интернет-телефония./ Компьютер пресс, 1999г №10 с 50
- Интернет-телефония. /Компьютер пресс, 1998г №10 с 3440
- Интеллектуальные сети связи./ Сети, 1999г №1-2 с 40-43
- IP-телефония и ТфОП./ Технологии и средства связи, 1999г №2